

Informācijpratības attīstība – universitātes bibliotēkas darbības nozīmīgs virziens

Dr.paed. Iveta Gudakovska
LU Bibliotēkas direktore,
LU docente

Informācijpratība

**Information
Literacy**

**Информационная
культура**

Informācijpratība –

Spēja atrast, atlasīt, novērtēt, pārvaldīt un
izmantot informāciju

Akadēmiskā terminu datubāze AkadTerm
<http://termini.lza.lv/term.php>

- bibliotēkmācības stundas
- informācijas prasmes
- lasīt un rakstīt prasmes
- mediju un tehnoloģiju izmantošana
- problēmu risināšanas situācijas

- **Problēmu risināšana** ir metode iesaistīšanai mācīšanās procesā, kad pedagoga vadībā jāatrisina radusies vai mākslīgi radīta problēma, lietojot pētnieciskus paņēmienus
- **Metodika** informācijas problēmu risināšanai

Vinipegas metode (Dž.Brauns)

Prasmes:

- atrast
- analizēt
- saprast
- pierakstīt informāciju

- Nepieciešamība pēc informācijas
- Izvēlēties un noteikt materiālu atrašanās vietu
- Izvērtēt materiālus un informācijas saturu
- Izvēlēties informāciju
- Analizēt un organizēt informāciju
- Darīt zināmu vai pasniegt informāciju

Lielsais sešinieks (Big Six)

- 1988. g.
- Sirakūzu universitātes profesors Maikls **Eisenbergs** un vidusskolas mediju speciālists Roberts **Berkovics**
- Informācijas meklēšanas prasmes, process + izziņas prasmes, procesu (informācijas sintezēšana un novērtēšana)

1. Uzdevuma formulēšana	-Jāformulē paveicamais uzdevums -Jāpārziņina, kāda informācija būs nepieciešama
2. Informācijas meklēšanas stratēģijas noteikšana	-Jāapsver visi iespējamie avoti; -Jāizvēlas vislabākais
3. To atrašanās vieta un pieejamība	-Jānosaka informācijas avota atrašanās vieta; - Jāiegūst informācijas avots
4. Informācijas izmantošana	-Jālasa, jāklausās, jāskatās; -Jāizraksta, jāanotē, jākonspektē utt
5. Sintēze	-Jāapkopo informācija no dažādiem avotiem; -Jāveido savs darbs
6. Novērtēšana	-Jāizvērtē rezultāts; -Jāizvērtē process

Informācijpratīgs cilvēks spēj:

- noteikt nepieciešamo informāciju
- efektīvi izgūt nepieciešamo informāciju
- kritiski izvērtēt informācijas avotus
- atlasīto informāciju integrēt savu zināšanu apjomā
- efektīvi lietot informāciju konkrētam mērķim
- izprast informācijas ekonomiskos,
juridiskos un sociālos jautājumus, kā arī
piekļuves un informācijas izmantošanas
ētiskos un juridiskos aspektus

(American Library Association, 2000)

Kas atbildīgs?

- Universitātes vadība, fakultātes, nodaļas
- Universitātes profesori, docenti, lektori
- Universitātes bibliotēka, bibliotekāri

Tomass Fēnikss (1967 -2006)
"Vecais bibliotekārs", 2003

Kā universitāšu bibliotēkas var atbalstīt informācijpratību?

SADARBĪBĀ

1) profesionālā bibliotekāru atbildība, uzsākot sadarbību

2) teorētiskas, konceptuālas un profesionālas zināšanas par to, kā informācijpratība attīstāma un mācāma

**Kā universitāšu
bibliotēkas var atbalstīt
informācijpratību?**

SADARBĪBĀ

**Nodrošināt
informācijpratības
mācību principu
integrēšanu studiju
programmās**

Individuāli akadēmiskais personāls

**Kā universitāšu
bibliotēkas var atbalstīt
informācijpratību?**

SADARBĪBĀ

Informācijpratības
stundu un atsevišķu
prasmju apguves
iekļaušana docējamā
studiju kursā

Informācijpratība realizējas kā process, ko veido pakāpeniski soļi, kur katrs solis ir jāiemācās un ir jāpraktizējas tajā līdz tas ir apgūts.

Apgalvojums: bibliotēkā šīs prasmes var apgūt visproduktīvāk.

Pamatojums?

Informācijpratības attīstība: Lietotāju apmācība LU Bibliotēkā

Grupu diskusija